

Beslut: 2009-03-16

Klagande

NN

Det överklagade beslutet

Centrala studiestödsnämndens
(CSN) beslut den 3 februari 2009

Saken

Återkrav av studiemedel på grund av
för hög inkomst under andra
kalenderhalvåret 2007

Nämndens beslut

Nämnden bifaller överklagandet på så sätt att inkomsten av kapital ska fördelas till lika stora delar på respektive kalenderhalvår. Det ankommer på CSN att pröva ärendet med denna förutsättning.

Nämndens beslut får enligt 6 kap. 11 § studiestödslagen inte överklagas.

Ärendet

CSN beslutade om återkrav av studiemedel som NN erhållit för andra kalenderhalvåret 2007 eftersom inkomsten enligt taxeringen var högre än fribeloppet för kalenderhalvåret. CSN anförde att den uppskjutna reavinsten om 108 332 kronor som fallit ut till beskattning år 2007, anses ha fallit ut till beskattning den 31 december, då NN inte köpt någon ersättningsbostad under året.

NN överklagade den 11 februari 2009 beslutet och anförde bl.a. följande. År 1989 sålde NN en fastighet, men NN har först 2007 tagit upp vinsten på denna fastighetsförsäljning till beskattning. Detta gjorde NN frivilligt för att undgå att betala höga räntor på uppskovet. NN borde inte bli återbetalningsskyldig eftersom NN lika gärna kunde ha valt att vänta ytterligare tid med att ta upp fastighetsförsäljningen till beskattning. Då skulle NN inte ha överskridit fribeloppet för andra kalenderhalvåret. I andra hand bör återkravsbeloppet fördelas jämnt över båda kalenderhalvåren 2007 och inte belasta enbart andra kalenderhalvåret.

CSN överlämnade ärendet utan yttrande den 16 februari 2009.

Författningsbestämmelser

Av 3 kap. 19 § studiestödslagen (1999:1395) framgår att som den studerandes inkomst under ett kalenderhalvår räknas vad som hänför sig till det halvåret av den studerandes överskott i inkomstlagen tjänst, näringsverksamhet och kapital vid taxeringen för kalenderåret.

I 5 kap. 1 § samma lag föreskrivs att om en studerande har fått studiemedel felaktigt eller med för högt belopp på grund av att summan av hans eller hennes överskott i inkomstlagen tjänst, näringsverksamhet och kapital vid taxeringen överstigit den inkomst som lagts till grund för beräkningen av studiemedel, ska det som betalats ut för mycket krävas tillbaka. Belopp som understiger en viss av regeringen fastställd gräns, ska dock inte krävas tillbaka. Om det finns synnerliga skäl, får ett krav på återbetalning helt eller delvis efterges.

Enligt 3 kap. 31 § studiestödslagen får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela närmare föreskrifter om tillämpningen av kapitlet.

Enligt 3 kap. 17 § studiestödsförordningen (2000:655) får CSN meddela närmare föreskrifter för tillämpningen av bestämmelsen om inkomstberäkning i 3 kap. 19 § studiestödslagen.

Enligt 10 kap. 2 § CSNFS 2001:1 – i dess lydelse till och med den 31 december 2006 – ska inkomst av tjänst hänföras till det kalenderhalvår då den kan disponeras. Inkomst av näringsverksamhet och kapital ska fördelas på varje kalenderhalvår med hälften av inkomsten för hela kalenderåret. Om inkomsten är ojämnt fördelad mellan kalenderhalvåren får den fördelas så som den faller på de båda kalenderhalvåren.

Enligt 10 kap. 2 § CSNFS 2001:1 – i dess lydelse under perioden den 1 januari 2007 till och med den 30 juni 2008 samt från och med den 22 december 2008 – ska inkomst av tjänst hänföras till det kalenderhalvår då den kan disponeras. Inkomst av näringsverksamhet eller kapital ska hänföras till det kalenderhalvår då den faller ut. En inkomst för ett kalenderår ska fördelas med hälften på varje kalenderhalvår om det inte kan bestämmas under vilket kalenderhalvår den kan disponeras eller faller ut.

Enligt 10 kap. 2 § CSNFS 2001:1 – i dess lydelse under perioden den 1 juli till och med den 21 december 2008 – ska inkomst av tjänst redovisas under det kalenderhalvår då den tas upp till beskattning. En inkomst för ett kalenderår ska fördelas med hälften på varje kalenderhalvår om det inte kan bestämmas under vilket kalenderhalvår den skulle ha redovisats.

Nämndens bedömning

Studiemedel ska reduceras om den studerandes inkomst enligt 3 kap. 19 § studiestödslagen överstiger hans eller hennes s.k. fribelopp. Denna regel medger, enligt bestämmelserna, inga undantag. Något hänsynstagande till omständigheter i det enskilda fallet såsom god tro eller dylikt kan därför inte ske.

Det är den studerandes inkomst enligt taxeringen som ska fördelas mellan kalenderhalvåren. Den omständigheten att en inkomst intjänats under eller hänförs till en annan tidsperiod innebär inte att inkomsten ska undantas vid fördelningen.

Överklagandenämnden har i ett vägledande avgörande den 28 november 2005, dnr 2005-02960, funnit att kapitalinkomster, enligt den dåvarande ordalydelsen 10 kap. 2 § CSNFS 2001:1, alltid kunde fördelas jämnt på kalenderhalvåren. Möjligheten att inkomsten får fördelas ojämnt hindrade inte den studerande från att dela kapitalinkomsten till lika stora delar per kalenderhalvår.

Det vägledande avgörandet innebär en uttolkning av att ett överskott enligt 3 kap. 19 § studiestödslagen, hänförs till ett halvår. Uttolkningen av lagbestämmelsen kan inte anses ändrad genom de olika ändringar som skett i 10 kap. 2 § CSNFS 2001:1. Den studerande är således fortfarande oförhindrad att dela kapitalinkomsten till lika stora delar per kalenderhalvår.

Mats Törnered

Annelie Nordin

Beslut har fattats av Bertil Ekholm, ordförande i nämnden, Charlotte Waas, vice ordförande, Mats Törnered, direktör, samt ledamöterna Victor Granbom, Marie-Louise Holmberg, Margareta Lindhagen, Barbro Molander (ersättare för Ulrika Lindmark) och Christian Sjöstrand.

Föredragande: Annelie Nordin

Kopia till CSN